

Per e-mail: statengriffie@noord-holland.nl

Provinciale Staten Noord-Holland

Dreef 3

2012 HR Haarlem

Noord-Holland

Amsterdam, 22 september 2025

Betreft: reactie op beantwoording vragen door gedeputeerde Olthof inzake achterhouden meetrapporten bij handhaving ICL d.d. 15 september 2025

Geachte Statenleden,

Tijdens de vergadering van de Commissie Leefomgeving d.d. 15 september 2025 beantwoorde gedeputeerde Olthof tijdens de rondvraag verschillende vragen van de leden Egbers en Bouhlel-Lascaris over het achterhouden van meetrapporten inzake de handhaving bij ICL Fertilizers. In de beantwoording van gedeputeerde Olthof bemerkte stichting Adem Vrij aan het IJ verschillende onjuistheden, reden waarom ik met dit schrijven namens de stichting verschillende zaken rechtzet.

Het lid Egbers verzocht gedeputeerde Olthof allereerst om toe te lichten wat de juridische grondslag was voor het achterhouden van de meetrapporten. In reactie daarop verwees gedeputeerde Olthof naar de artikelen 8.8 Wet open overheid in combinatie met artikel 8:79 van de Algemene wet bestuursrecht. Kort gezegd houden deze artikelen een uitzondering in voor wat betreft het openbaar maken van informatie, voor zover informatie als processtuk is opgesteld in een nog lopende procedure.

Gedeputeerde Olthof lichtte toe dat de Omgevingsdienst op deze grondslag gerechtigd was om de openbaarmaking van de meetrapporten *“uit te stellen”* hangende de bezwaarprocedure. De meetrapporten zouden namelijk zijn aan te merken als processtukken (in de door ICL geëntameerde bezwaarprocedure). Als deze interpretatie van gedeputeerde Olthof wordt gevolgd, dan zouden bedrijven als ICL, zoals het lid Egbers in haar vervolgvraag terecht opmerkte, de openbaarmaking van milieu-informatie inderdaad kunnen frustreren.

In werkelijkheid bestond voor Gedeputeerde Staten echter geen geldige grondslag voor de weigering tot openbaarmaking van milieu-informatie. De meetrapporten vallen allereerst namelijk niet aan te merken als processtukken in de zin van de wet. In de Memorie van Toelichting bij de Wet open overheid valt uitdrukkelijk te lezen *“dat het moet gaan om documenten die het bestuursorgaan ten behoeve van het beroep bij de bestuursrechter heeft opgesteld, zoals pleitnota’s etc.”* Daarvan is in het geval van de meetrapporten geen sprake. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelde eerder dat het enkele feit dat een stuk ook deel uitmaakt van een procesdossier, niet afdoet aan de toepasselijkheid van de Wob (thans “Woo”). Bovendien bepaalt artikel 5.1 van de Wet open overheid uitdrukkelijk dat de uitzonderingen in de Woo niet van toepassing zijn op milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu.

Resumerend bestaat er voor Gedeputeerde Staten in werkelijkheid geen wettelijke grondslag voor het weigeren (of “*uitstellen*”) van de openbaarmaking van milieu-informatie; ook niet hangende een bezwaarprocedure. Het College van Gedeputeerde Staten dient milieu-informatie dan ook binnen vier weken openbaar te maken. In dit geval heeft het maar liefst *zes maanden* geduurd voordat de verzoekers de opgevraagde milieu-informatie ontvingen.

Gedeputeerde Olthof merkte tot slot nog op dat na het binnenkomen van het Woo-verzoek voortdurend zou zijn gecommuniceerd welke meetrapporten er bestonden en wanneer deze openbaar zouden worden gemaakt. Daarvan is echter pertinent geen sprake geweest. Daarentegen werd juist geheel niet gecommuniceerd welke meetrapporten er bestonden en wanneer deze openbaar zouden worden gemaakt. Bovendien werd door Gedeputeerde Staten telkens gebruik gemaakt van de volledige beslistermijnen, werden beslistermijnen verdaagd en werd het verzoek om informatie in eerste instantie zelfs volledig afgewezen. Het was pas nadat de verzoekers op 30 mei bezwaar instelden dat Gedeputeerde Staten op 10 juli 2025 overgingen tot openbaarmaking van de meetrapporten.

Op 10 juli bleek overigens tot groot ongenoegen van de bezwaarmakers dat wederom niet alle meetrapporten openbaar waren gemaakt. Het laatste meetrapport met meetgegevens van de meting uit januari 2025 (met de hoogste vastgestelde concentraties zoutzuur) bleek te ontbreken. Nadat Adem Vrij aan het IJ dreigde met het instellen van beroep werd het meetrapport uit januari uiteindelijk alsnog openbaar gemaakt, hetgeen op 30 augustus jl. resulteerde in verschillende media-publicaties van onder andere het Parool en AT5.

Samengevat kan stichting Adem vrij aan het IJ zich niet vinden in het door gedeputeerde Olthof geschetste beeld dat Gedeputeerde Staten zich bij de afhandeling van het Woo-verzoek aan de wet hebben gehouden en dat door Gedeputeerde Staten telkens transparant is gecommuniceerd over de beschikbare meetrapporten en het tijdstip van openbaarmaking daarvan.

Adem Vrij aan het IJ maakt zich gezien de evident onzorgvuldige afhandeling van haar Woo-verzoek grote zorgen met het oog op de toekomst. Het kan immers niet zo zijn dat het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland in de toekomst slechts naargelang het haar goedgevondt milieu-informatie openbaar maakt. Adem Vrij aan het IJ verzoekt u daarom met klem om erop toe te zien dat het college van Gedeputeerde Staten voortaan opereert binnen de kaders van de Wet Open Overheid en zich houdt aan de verplichtingen die voortvloeien uit het Verdrag van Aarhus. De slotopmerking van gedeputeerde Olthof tijdens de rondvraag was wat dat betreft weinig vertrouwenwekkend: *“We zullen ons uiteraard altijd aan de wet houden en er is geen enkele reden om dingen geheim te houden, alleen in dit geval hangende die procedure was dat wel even verstandig.”*

Dank voor uw aandacht.

Met vriendelijke groet,
Namens stichting Adem vrij aan het IJ,

Arjen Schram
Jurist